

03 Mart 2019

جغرافیایی تشکیل شده است: ۱) ناحیه ساحلی که قسمتی از آن هموار و قسمتی دیگر به صورت شیب تند به دریا منتهی می‌شود و دارای خلیجهای کنگره‌واری است که لنگرگاههای مناسبی را پدید آورده است. ۲) بخشهای داخلی که محدوده آن کاملاً مشخص نیست. ۳) شمار زیادی از جزایر که مجموعاً مجمع‌الجزایر دالماسیه را تشکیل می‌دهند. آب و هوای دالماسیه مدیترانه‌ای است، اما در شمال اسپلیت^۵ به سبب وزش بادی که یونانیها آن را بورا^۶ و رومیها آن را آکویلو^۷ می‌نامیدند، سردتر است (د. اسلام، چاپ دوم، تکمله، ج ۱۲، ص ۱۸۳).

دالماسیه در گویش گگ^۸ / گگی، گویشی از زبان آلبانیایی، به معنای زیستگاه گوسفندان است. شواهد حاکی از آن است که دالماسیه از دوره نوسنگی سکونتگاه انسان بوده است. نخستین ساکنان دالماسیه دالماتهای^۹ قوم ایلیر^{۱۰} بودند که در این منطقه ماندگار شدند. ایلیریان در قرن چهارم پیش از میلاد پس از ائتلاف با شاه آگرون^{۱۱} و ملکه توتو^{۱۲} کشور پادشاهی آردی^{۱۳} را به وجود آوردند و به این ترتیب دالماسیه یکی از ایالتهای این پادشاهی شد. در قرن سوم پیش از میلاد امپراتوری روم در صدد تسخیر دالماسیه برآمد. رومیان سرانجام در قرن دوم پیش از میلاد این ناحیه را تسخیر و آن را جزو قلمرو خود کردند. پس از یکصدسال جنگ تمام سرزمینهایی که دالماتها به دفاع از آن می‌پرداختند دالماسیه نام گرفت و بدین گونه واژه دالمات مفهوم جدیدی یافت. رومیان پس از سرکوب قیامهای دالماتها، که در فاصله سالهای ششم تا نهم میلادی بر ضد اشغالگران صورت گرفت، با الحاق تمام سرزمینهای قوم ایلیر به قلمرو خود، نظام اداری جدیدی پدید آوردند؛ با این تفاوت که بخش جنوبی دالماسیه از دیگر قسمت‌های آن جدا و به ایالتی جدید تبدیل گردید. به طوری که نام دالماسیه فقط به همین ایالت جدید محدود شد.

قلمرو دالماسیه در قرن پنجم پیش از میلاد در امتداد رود ساوا^{۱۴} تا ناحیه سینگدوم^{۱۵} (بلغراد امروزی) گسترش یافت. مرزهای دالماسیه از سمت شرق تا کرانه‌های رود ایبر^{۱۶} و کوه شار^{۱۷}، در جنوب تا رود مات^{۱۸} و از جانب غرب نیز تا دریای آدریاتیک وسعت یافت. بدین ترتیب بخش بزرگی از سرزمینهای لیپورن^{۱۹}، دالمات، یاپود^{۲۰}، دسیدیات^{۲۱}، پلرت^{۲۲}، مز^{۲۳}، تریبال^{۲۴}، داردان^{۲۵}، دکلتات^{۲۶}، آردیان^{۲۷}،

ضلعی را برای مقبره محمد سوم برعهده داشت و آن را با صدف و لاک و عاج تزیین کرد (فرهنگ هنر < همانجا). این هنرمند در ۱۰۱۵، نظارت بر تعمیر پل سلجوری را برعهده گرفت. پس از آن حاکم ولایت سیلستر^۱ (در بلغارستان) شد و سرانجام در شوال ۱۰۱۶ در شورش قلندراوغلی و هنگام حمله او به بورسه در نزدیکی گوین مجروح شد و چند روز بعد درگذشت و در گورستان «پاشا مزارلقی» در گوین - که اکنون به بوستانی تبدیل شده است - به خاک سپرده شد (د.د. ترک؛ اوزون چارشیلی؛ راجرز، همانجا).

دالغیچ احمد آغا بیشتر مرمتگر بناها بود و جز مقبره محمد سوم بنای مستقلی نساخت. این امر بیشتر به علت تکراری شدن معماری سنتی عثمانی، نفوذ معماری غربی و مهارت و چابکی معمار سنان بود که مجالی برای استادان پس از خود باقی نگذاشته بود (د.د. ترک، همانجا).

منابع: جغرافندی، رساله معماریه، متی از سده یازدهم هجری، ترجمه از انگلیسی: مهرداد قیومی بیدندی، تهران ۱۳۸۹ ش؛

The Dictionary of art, ed. Jane Turner, New York: Grove, 1998, s.v. "Ahmed Dalğıç" (by Howard Crane); Godfrey Goodwin, *A history of Ottoman architecture*, London 1992; Leo Ary Mayer, *Islamic architects and their works*, Geneva 1956; J.M. Rogers, *Sinan*, New Delhi 2006; *TDVİA*, s.v. "Dalğıç Ahmed Ağa" (by Deniz Esemeli); İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı tarihi*, vol.3, pt.2, Ankara 2003.

/ عبدالکریم عطارزاده /

دالماسیه، ناحیه‌ای در سواحل دریای آدریاتیک^۲ که امروزه ۱۱۷۵۸ کیلومترمربع از مساحت جمهوری کرواسی را تشکیل می‌دهد. [دالماسیه عموماً ناحیه‌ای کوهستانی است. این ناحیه در قسمت شمالی سواحل شرقی دریای آدریاتیک واقع شده و از شمال غرب به جنوب شرق امتداد دارد. رشته کوه ولایت^۳ در شمال و رشته کوه آلپ دیناریک^۴ در شرق دالماسیه واقع شده است. پیچونه با ارتفاع ۱۶۳۰ متر، بلندترین قله رشته کوه ولایت و دیناره با ۱۸۱۰ متر ارتفاع بلندترین قله آلپ دیناریک است (سامی، ذیل ماده). دالماسیه از سه ناحیه

1. Silistre	2. Adriatic Sea	3. Velebit	4. Alps Dinaric	5. Split	6. bura	
7. aquilo	8. Geg	9. Dahmat	10. İtir	11. Agron	12. Teuta	13. Ardiyev
14. Sava	15. Singidum	16. İbra	17. Şar	18. Mat	19. Libum	20. Yapod
21. Desidiat	22. Pleret	23. Mez	24. Tribal	25. Dardan	26. Dokleat	
27. Ardian						

07 EKİM 1993

SPON, J., WHEELER, G. *Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce et du Levant: fait aux années 1675 et 1676.* Paris: Hachette, 1976.

İtalya, Dalmasya, Herzanistan
ve Sanki seyahat: 1675
ve 1676 yıllarında.

2584 DONASSY, V. Relevés photogrammétriques de monuments ottomans en Herzégovine et en Dalmatie. *Relevés photogrammétriques d'architecture islamique.* Publication préparée à suite du Symposium international de Tunis sur la photogrammétrie appliquée à l'architecture islamique (octobre 1984). *Photogrammetric surveys of Islamic architecture.* Publication prepared following the International Symposium on photogrammetry applied to Islamic architecture (Tunis, October 1984). (Ed. M. Carbonnell). Tunis: ICOMOS & Maison Tunisienne d'Édition, 1988, pp.95-110

✓ DÖNASSY
HERZEGOVINA

1993 HAZİRAN 1993

226251

ISSN 0393-5566

SOCIETÀ DALMATA DI STORIA PATRIA
VENEZIA

ATTI E MEMORIE
DELLA SOCIETÀ DALMATA
DI STORIA PATRIA

VOLUME XX

MARKO JAČOV

Le guerre Veneto-Turche del XVII secolo in Dalmazia

26 Ağustos 2015

Venedik
210377
Dalmacija
040058

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	226251
Tas. No:	943-94 JAC. G

FONDATA IN ZARA NEL 1926

VENEZIA

NELLA SEDE DELLA SOCIETÀ DALMATA DI STORIA PATRIA
SCUOLA DALMATA DEI SS. GIORGIO E TRIFONE
CASTELLO 3259/A
1991

